

XI. ФОРМУВАННЯ НОВІТНІХ МЕХАНІЗМІВ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

УДК 338.23

Балабанова Наталя,
кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин
Маріупольський державний університет
n.balabanova@mdu.in.ua
<https://orcid.org/0000-0003-4391-3451>

НАПРЯМИ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ КРАЇНИ

Тривала війна з росією змусила перевести економіку України в режим воєнного функціонування і до того ж з великою кількістю обмежень, які в свою чергу вже негативно впливають на розвиток нашої країни. Саме тому наразі так важливо замислитися над можливістю переведення національної економіки в режим відновлення, базуючись на якісному та реалістичному досвіді країн світу у стратегуванні повоєнної відбудови. Доречним є дослідження такого досвіду не лише провідних країн Європейського Союзу, але й врахування позитивного досвіду деяких азіатських країн, зокрема таких як Японія, Сінгапур, Гонконг тощо. Очевидним є і той факт, що повоєнне відновлення національної економіки спиратиметься на підтримку міжнародних фінансових інституцій та фондів (до того ж як державних, так і приватних). При цьому варто констатувати і очевидну готовність світової спільноти до консолідації допомоги шляхом створення спільних, ефективних та дієвих механізмів для відновлення національної української інфраструктури, інституційної модернізації та її економічної трансформації [1, с. 121-134].

Говорячи про процеси повоєнного відновлення України, не можна не згадати масштаби колосальних збитків, які і надалі наносяться економіці нашої країни. Такі збитки мають конкретний кількісний вимір, до того ж, ВВП України наразі знаходиться у прямій залежності від лінії фронту. Відтак, Світовий банк у своїх прогнозах вказує на критичний рівень падіння ВВП в Україні на 45,1 відсоток. За даними всемірно відомого видання FORBES лише за перший місяць воєнних дій національна економіка втратила більш ніж 50 відсотків середньорічного ВВП, близько 30 відсотків підприємств повністю зупинили свою діяльність, а 45 відсотків – скоротили виробництво. За результатами дослідження Київської школи економіки визначено, що прямі та опосередковані втрати економіки нашої країни від війни становлять загалом 235 мільярдів доларів [1, 3, 4].

Без сумнівів, наразі, наша країна стоїть на шляху до значних змін і має унікальний шанс на повне перезавантаження соціально-економічної, політичної, правової та культурної сфер. Таке оновлення буде більш швидким та ефективним за умови повного та всебічного дослідження позитивного досвіду повоєнної відбудови провідних країн світу, а також імплементації такого у стратегію повоєнного відновлення України.

Аналіз міжнародного досвіду дозволяє визначити, що будь-яка країна, перед якою постало завдання з повоєнного відновлення, проходить декілька важливих етапів на шляху до подолання проблем, породжених військовими діями, а саме:

1. підготовка до масштабних змін, який включає в себе мінімізацію збитків, завданих війною, релокацію бізнесу, систематизацію накопичених даних тощо;

2. відновлення критичної інфраструктури – відновлення електромереж, доріг, залізничного сполучення, відбудова лікарень, шкіл, будівництво тимчасового житла та залучення великої кількості міжнародної гуманітарної допомоги;

3. відновлення економічної системи країни, що супроводжується створенням робочих місць, постійних джерел генерування доходів, новітні підходи до урбаністики, гармонізація національного та європейського законодавства з акцентом на антикорупційну політику тощо;

4. стабільне економічне зростання, яке відобразатиметься у програмах підтримки та розвитку підприємництва шляхом стимулюючої регуляторної та податкової політики [1, с.124].

Кожна країна має свій унікальний досвід у повоєнній відбудові. Стратегія відновлення економічної сфери має бути соціально орієнтовною та носити комплексний та багатогранний підхід. Позитивний світовий досвід доводить необхідність та важливість розробки унікальної покрокової та виваженої стратегії повоєнної відбудови країни. Запозичення вдалого досвіду економічно розвинених країн є одним із важливих кроків у відновленні нашої країни після перемоги. При цьому слід акцентувати увагу на тому, що несвідоме запозичення та копіювання стратегій повоєнної відбудови є недоцільним, а світовий досвід має бути імплементований з урахуванням національних особливостей нашої країни.

Список літератури

Бородіна О. А., Ляшенко В. І. Повоєнне відновлення економіки: світовий досвід та спроба його адаптації для України. *Вісник економічної науки України*. №1. 2022. С. 121-134

Дука А. П., Старченко Г. В. Світовий досвід повоєнного відновлення економіки: уроки для України. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: економіка та управління №6. 2022. URL: https://reicst.com.ua/pmt/issue/view/issue_6_2022

Площа окупованої України, втрати російської техніки та 17 діб столичних тривог. Вісім фактів про три місяці війни від Forbes. Інфографіка. URL: <https://forbes.ua/inside/ploshcha-okupovanoi-ukraini-vtra-ti-rosiyskoi-tekhniki-ta-17-dib-stolich-nikh-trivog-10-faktiv-pro-tri-misyatsi-viyeni-vid-forbes-infografika-24052022-6167>

Київська школа економіки. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2022/07/NRC_CLEAN_Final_Jul1_Losses-and-Needs-Report.pdf